

**Zámer na zaradenie štátnej príspevkovej organizácie
Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov
do systému vojenského zdravotníctva**

Materiál „Zámer na zaradenie štátnej príspevkovej organizácie Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov do systému vojenského zdravotníctva“ predkladá Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ako iniciatívny materiál s cieľom informovať vládu Slovenskej republiky o zámere na zaradenie štátnej príspevkovej organizácie FNsP Prešov do systému vojenského zdravotníctva, dôvodoch a termíne zmeny jej zriaďovateľa.

1. Úvod a východiská

Úlohou vojenského zdravotníctva je poskytovať zdravotnú starostlivosť a zdravotnícku podporu príslušníkom Ozbrojených síl Slovenskej republiky, aliančným jednotkám NATO ako aj civilnému obyvateľstvu, a to v stave bezpečnosti štátu, ako aj v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu. Vojenské zdravotníctvo poskytuje zdravotnú starostlivosť zo zdrojov verejného zdravotného poistenia a špecifickú zdravotnú starostlivosť, ktorá je hradená z rozpočtu Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Na poskytovaní zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej podpory v systéme vojenského zdravotníctva sa podieľajú svojimi spôsobilosťami predovšetkým Ozbrojené sily Slovenskej republiky, ale i ďalšie zložky vojenského zdravotníctva. Pri napĺňaní požiadaviek vojenského zdravotníctva je potrebné vytvárať adekvátny zdrojový a legislatívny rámec na budovanie a udržiavanie zdravotníckej infraštruktúry, vrátane modernizačných projektov jednotlivých zložiek vojenského zdravotníctva. S dôrazom na zvyšujúce sa požiadavky rezortu obrany na zabezpečenie obrany a obranyschopnosti Slovenskej republiky, dislokáciu vojenských útvarov na východe Slovenskej republiky a s tým súvisiace potreby rezortu obrany na zabezpečenie špecifickej zdravotnej starostlivosti, sa zdôrazňuje potreba zabezpečenia ďalšieho poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Úlohou tohto ústavného zdravotníckeho zariadenia by v stave bezpečnosti štátu bolo poskytovanie zdravotnej starostlivosti zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, nielen pre príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a ozbrojených zborov, ale najmä pre civilné obyvateľstvo identicky ako v prípade príspevkovej organizácie Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok – fakultná nemocnica a akciovej spoločnosti Univerzitná nemocnica - Nemocnica svätého Michala, a. s. Vzhľadom na aktuálnu geopolitickú situáciu sústredenú blízko východnej hranice Slovenskej republiky by bolo ústavné zdravotnícke zariadenie vzdelávacím a výcvikovým zariadením pre zdravotníckych pracovníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky. V krízových situáciách by prioritne vykonávalo svoju činnosť v prospech rezortu obrany a bolo by primárnym zdravotníckym zariadením na diagnostiku a liečbu ranených a chorých, hlavne príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky, príslušníkov aliančných jednotiek NATO, ale tiež civilného obyvateľstva.

V súčasnosti je poskytovanie špecifickej zdravotnej starostlivosti pre príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky zabezpečené zmluvne prioritne príspevkovou organizáciou Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok – fakultná nemocnica. Zriaďovateľom príspevkovej organizácie Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok – fakultná nemocnica (ďalej aj „ÚVN SNP Ružomberok“) je Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. ÚVN SNP Ružomberok zamestnáva 1 797 civilných zamestnancov a pôsobí v nej

54 profesionálnych vojakov, kapacitu tvorí 521 lôžok. V rebríčku hodnotenia najlepších štátnych univerzitných a fakultných nemocníc Slovenskej republiky v prieskumoch organizovaných INEKO a jednotlivými zdravotnými poisťovňami sa ÚVN SNP Ružomberok dlhodobo umiestňuje na popredných pozíciách (1. a 2. miesto v rokoch 2020 až 2023 v prieskumoch INEKO, aj hodnoteniach spokojnosti pacientov Zdravotnej poisťovne Dôvera a Všeobecnej zdravotnej poisťovne).

FNsP Prešov je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky zriaďovacou listinou č. 1970/1991-A/XI-1 zo dňa 14. 06. 1991. FNsP Prešov je poskytovateľom komplexnej zdravotnej starostlivosti s takmer 90-ročnou tradíciou. Predstavuje koncové zdravotnícke zariadenie nadregionálneho významu s modernou prístrojovou a diagnostickou technikou. V Prešovskom kraji je FNsP Prešov dominantným poskytovateľom ústavnej zdravotnej starostlivosti, vykonáva činnosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti financovaného v konkurenčnom prostredí predovšetkým zo zdrojov verejného zdravotného poistenia a realizuje aj podnikateľskú činnosť v zmysle príslušných právnych predpisov. FNsP Prešov je treťou najväčšou štátnou nemocnicou na Slovensku s kapacitou 1 233 lôžok, čo predstavuje takmer 25 % lôžkového fondu Prešovského kraja. S počtom zamestnancov viac ako 2800 patrí k najväčším zamestnávateľom v Prešovskom kraji. Ročne sa v FNsP Prešov uskutoční 40 000 ukončených hospitalizácií. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti zabezpečuje 489 lekárov, 1 182 sestier a pôrodných asistentiek, 390 praktických sestier - asistentov, 18 farmaceutov, 291 zdravotníckych laborantov, sanitárov a iných zdravotníckych pracovníkov. Priestorovo je 29 oddelení a pracovísk FNsP Prešov dislokovaných v 12 pavilónoch. FNsP Prešov spolupracuje so vzdelávacími inštitúciami, ktoré poskytujú stredoškolské, vysokoškolské a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. V spolupráci s Fakultou zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove zabezpečuje odbornú prípravu študentov vysokoškolského štúdia vo viacerých akreditovaných študijných odboroch zameraných na vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, okrem lekárov a zubných lekárov. Od akademického roka 2022/2023 FNsP Prešov participuje na praktickej výučbe Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach. V rebríčku hodnotenia najlepších štátnych univerzitných a fakultných nemocníc Slovenskej republiky v prieskumoch organizovaných INEKO a jednotlivými zdravotnými poisťovňami sa FNsP Prešov v rokoch 2020 až 2023 umiestnila na 5. až 8. mieste.

Hodnota majetku FNsP Prešov k 31. 12. 2023 predstavovala 80 692 tis. EUR a jej hospodárenie v predchádzajúcich kalendárnych rokoch bolo nasledovné:

v tis. EUR

Hospodárenie v rokoch	2020	2021	2022	2023
náklady	101 447,02	118 433,87	146 852,81	165 502,83
výnosy	93 538,45	116 295,50	146 946,11	174 721,72
výsledok hospodárenia	-7 908,57	-2 138,38	93,30	9 218,88*

Zdroj: MZ SR, 2024

*Výsledok hospodárenia za rok 2023 bol ovplyvnený najmä oddĺžením dodávateľov vo výške 9 623 tis. EUR a postúpením pohľadávok Sociálnej poisťovne spoločnosti Debitum, a. s. a následným odpustením dlhu vo výške 22 537 tis. EUR čo bolo zaúčtované do výnosov.

FNsP Prešov v súčasnom období čelí vážnym problémom so zadlženosťou voči dodávateľom, zdravotným poisťovňam i Sociálnej poisťovni. Záväzky po lehote splatnosti k 31. 01. 2024 predstavuje viac ako 80 mil. EUR, z toho exekučné konania sú v objeme cez 30,5 mil. EUR.

2. Návrh riešenia a ciele

Navrhovaným riešením súčasného stavu a novovzniknutých potrieb systému vojenského zdravotníctva je zaradenie štátnej príspevkovej organizácie FNsP Prešov do systému vojenského zdravotníctva, a z toho vyplývajúca zmena zriaďovateľa štátnej príspevkovej organizácie FNsP Prešov zo zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky do zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

V hierarchii vojenského zdravotníctva bude FNsP Prešov nemocnicou s najvyšším typom vojenského zdravotníckeho zariadenia na úrovni ROLE 4 v zmysle štandardov NATO predurčených na poskytovanie, ako neodkladnej zdravotnej starostlivosti, tak aj širokého spektra komplexnej liečby.

Hlavnými cieľmi zaradenia FNsP Prešov do systému vojenského zdravotníctva je posilnenie systému vojenského zdravotníctva najmä Ozbrojených Slovenskej republiky, zvýšenie kompetencií nemocnice v prípade vzniku a riešenia krízových situácií, postupné medicínske ozdravenie nemocnice, zlepšenie jej hospodárenia a celkovej ekonomickej situácie. Plánovanou výstavbou a modernizáciou infraštruktúry nemocnice v ďalšom období sa zvýši kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti v regióne Prešovského kraja a východného Slovenska, spokojnosť pacientov, zdravotníckych pracovníkov, ako aj nezdravotníckeho personálu nemocnice.

V prípade vzniku krízových situácií v zdravotníctve a infekčných ochorení vyžadujúcich si stupeň ochrany BSL 3 bude nemocnica plniť kľúčovú úlohu.

Cieľom Ministerstva obrany Slovenskej republiky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti vo FNsP Prešov sú aj umiestnenia nemocnice na popredných priečkach v hodnoteniach a prieskumoch spokojnosti pacientov každoročne organizovaných jednotlivými zdravotnými poisťovňami a inými organizáciami, rovnako ako v prípade úspechov a popredných umiestnení príspevkovej organizácie ÚVN SNP Ružomberok, ktorej zriaďovateľom je taktiež Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

Napriek tomu, že Slovensko má stabilný systém stredného a vysokoškolského zdravotníckeho vzdelávania, chýba mu špecializované vzdelávanie zamerané na vojenské zdravotníctvo. Zámerom Ministerstva obrany Slovenskej republiky v ďalšom období je aj zriadenie strednej odbornej vojenskej školy v areáli FNsP Prešov, minimálne s jedným študijným odborom pre potreby vojenského zdravotníctva. Využitím už existujúcej spolupráce FNsP Prešov so strednými zdravotníckymi školami sídliačimi v meste, ako aj Fakultou zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity a Lekárskou fakultou UPJŠ Košice, ako aj s prípadným postupným nadviazaním spolupráce s ďalšími lekáorskými a zdravotníckymi fakultami, dôjde k vybudovaniu kvalitného systému vzdelávania a výchovy kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov pre potreby Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Podľa § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, cit.: „Rozpočtové organizácie alebo príspevkové organizácie zriadené rozhodnutím zriaďovateľa podľa odseku 5 písm. b) možno zrušiť, meniť ich podriadenosť alebo spôsob financovania z rozpočtovej organizácie na príspevkovú organizáciu alebo naopak rozhodnutím zriaďovateľa od prvého dňa nasledujúceho rozpočtového roka po predchádzajúcom písomnom súhlase ministerstva financií. V odôvodnených prípadoch môže minister financií povoliť iný termín. Predchádzajúci písomný súhlas ministerstva financií, ako aj povolenie iného termínu ministrom financií podľa druhej vety sa nevyžaduje, ak rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia je zriadená osobitným zákonom, alebo ak jej zriaďovateľom je obec alebo vyšší územný celok. Pri zmene

podriadenosti vydávajú rozhodnutie obaja zriaďovatelia, a to tak, aby k zmene podriadenosti došlo k tomu istému dňu. Pri zmene podriadenosti a zmene spôsobu financovania je zriaďovateľ povinný zmeniť zriaďovaciu listinu rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie.“. V súlade s § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je možné v odôvodnenom prípade zmeniť podriadenosť príspevkovej organizácie aj od iného dňa ako od prvého dňa nasledujúceho rozpočtového roka po predchádzajúcom písomnom súhlase ministra financií. Pri zmene podriadenosti štátnej príspevkovej organizácie FNsP Prešov vydajú rozhodnutie o zmene podriadenosti obaja zriaďovatelia, t. j. pôvodný zriaďovateľ Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, aj nový zriaďovateľ nemocnice Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, a to tak, aby k zmene podriadenosti došlo k tomu istému dňu. Z dôvodu potreby neodkladného zásadného posilnenia systému vojenského zdravotníctva a pretrvávajúcej a prehĺbajúcej negatívnej ekonomickej situácie vo FNsP Prešov sa navrhuje zmena zriaďovateľa FNsP Prešov z Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky ku dňu 1. júl 2024. Podrobné náležitosti predmetnej zmeny budú vymedzené v delimitačnom protokole.